

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, γεια σου,

Ήρθε σου λέω, δεν με πιστεύεις, η Άνοιξη είναι εδώ, μη βλέπεις τις βροχές των ημερών, η Άνοιξη είναι εδώ. Δεν με πιστεύεις όπως δεν πιστεύεις ότι διορίστηκα στο Δημόσιο χωρίς να έχω πάει ούτε μια μέρα αγγλικό σχολείο. Και όχι μονάχα με πήραν στο Δημόσιο χωρίς εκπαίδευση, αλλά και στον έβδομο βαθμό της ιεραρχίας. Αυτά είναι τα παράξενα της μετανάστευσης.

Ο φίλος μας ο Δραμιτινός δεν ανέφερε στο face book που μ' έβαλε το ότι δούλεψα αρχικά σε εργοστάσιο σαν ανειδίκευτος εργάτης. Εγώ το ανέφερα αλλά θα νόμιζε πως θα μειώνε... το κύρος μου! Και ξέρεις κάτι, φίλε μου; Στο εργοστάσιο στην ώρα του φαγητού έγραφα τα πρώτα μου κομμάτια για την εφημερίδα εκείνα τα χρόνια, τα παλιά.

Ήταν αρχές της δεκαετίας του εξήντα, όταν άρχισαν οι διαλέξεις στην Ελληνική Λέσχη με τον αείμνηστο Γιώργο Παϊζή, σαν λουλούδι στην ξεραίλα της παροικίας. Και ένιωσα τσπ χαρά ακούγοντας ένα νεαρό αυστραλογεννημένο, να κάνει δημόσια ομιλία σε άπαιστα ελληνικά. Ήταν ο Αντρέας Κορωνάιος, κάπου στην τρίτη κι αυτός τώρα ηλικία. Από τους καλούς συμπάροικους, φίλος του Τάκη Πασπαλά που ανέφερα την περασμένη εβδομάδα. Χάρηκα που λές, κι έγραψα κάτι για την πνευματική κίνηση. Πού να το βάλω όμως; Ο μπάρμπα-Γρίβας; Δεν το εμπιστευόμουν, μας έβλεπε εμάς τους νεοφερμένους σαν... δεύτερη επιλογή. Ούτε το Νικολαΐδη γνώριζα καν, ούτε τη Μαρία Πολίτη που ήταν η ψυχή της εφημερίδας το Εθνικό Βήμα. Και τί όνομα να βάλω, ούτε γνωστός ήμουν, ούτε επιδίωκα προβολή, ούτε είχα σκοπό να συνεχίσω. Έτσι, τα πρώτα μου γραφτά, γιατί συνεχίστηκαν οι διαλέξεις, συνέχισα κι εγώ να γράφω κριτικές, παρουσιάστηκαν με την υπογραφή Βαρθολομαίος, αφού είμαι Βαρθολομαίος από καταγωγή.

Άρχισαν οι συζητήσεις, «ποιός είναι αυτός που γράφει για τις διαλέξεις, είμαστε μια φιλική παρέα νέοι, η παροικία μικρή, ποιος είναι!» Μέχρι που ο Άγγελος Γκούμας, γραμματέας του Προξενείου και παράγοντας της παροικίας, έστειλε γράμμα στην εφημερίδα και με παρακαλούσε να του μιλήσω στην επόμενη διάλεξη, να γνωριστούμε.

Αναμνήσεις κι αυτές, Γιώργο μου, ήταν μια εποχή χωρίς την τεχνολογία του σήμερα, μια παροικία κατασταλαγμένη οικονομικά, με λίγες γνώσεις τις πιο πολλές σε σχέση με την αναπτυσσόμενη αυστραλιανή οικονομία, πάνω απ' όλα. Οι πιο πολλοί ήξεραν πολύ λίγο από την Ελλάδα, είχαν φύγει σε δύσκολους καιρούς από το χωριό ή το νησί τους και ούτε από σχολείο είχαν μάθει τα βασικά.

Στις διαλέξεις είχε κάνει μια ωραία ομιλία και μια νεοφερμένη τότε, η Φρόσω Τσαλαματά, με θέμα την Ηλέκτρα. Σπούδαζε δράμα στην Αυστρία και ήρθε με σκοπό να συνεχίσει σπουδές. Και είχα γράψει "...κοπέλα μου ποιος θα πάρει τα ονειρά σου να τα οδηγήσει στην πραγματικότητα; Μη σε ξεγελάει η γούνα μας κι η ασπρόμαυρα ταμπάκια μας, εμείς γνωρίσαμε πολύ να δουλεύουμε και μόνο να δουλεύουμε...".

Αυτό εντυπωσίασε περισσότερο τον Γκούμα που ήθελε να γνωριστούμε. Ήταν μια καλοστημένη κοι-

ωνία σαν επαρχιακή πόλη, χωρίς όμως και την εκπαίδευση, ή την οποιαδήποτε πνευματική δράση. Πολύ λίγοι που διάβαζαν, πολύ λίγες και μορφωμένες που "καλοπαντρεύτηκαν" τον "πλούσιο" στην ξενιτιά. Κάποια πνευματική κίνηση είχε ο "Ατλας," αλλά παρακολουθούσε η Αστυνομία ποιος έμπαινε ποιος έβγαινε κι εξάλλου η όποια κίνηση ήταν κατευθυνόμενη.

Και δεν ήταν εύκολη η μετακίνηση. Τα γραφτά μου για την εφημερίδα τα έφερνα μόνος αργά με το λεωφορείο και περπάτημα. Μια άλλη εποχή, μια άλλη κατάσταση. Και η Αυστραλία έδινε την εντύπωση μιας άνετης βουκολικής χώρας, μια καλοστημένη κοινωνία μιας άλλης εποχής. Μια χώρα μακριά από την μεταπολεμική Ευρώπη. Ευτυχισμένη θα έλεγε κανείς στην απομονωσή της. Τα ζήσαμε, τα γνωρίσαμε και προχωρούμε φορτωμένοι και εμπλουτισμένοι με την εμπειρία μας, το κέρδος μας από τη ζωή.

Ε Μ Π Ε Ι Ρ Ι Α

Μην την κοιτάς με λύπη την πορεία σου,
τα χρόνια που 'φυγαν, τη δύση που πηγαίνεις.

Την έζησες, την χάρηκες, την έγραψες.

Μ' ιριδισμούς, με συννεφίες,
μ' απολαβές και προσφορές,
με μπόρες και μ' ηλιοχαρές
και με χαμούς και φτερουγίσματα.

Την εμπειρία σκέψου τη μεγάλη σου σοδειά,
αυτή 'ναι η αμοιβή σου, συλλογίσου το.

Τα υλικά και τα τρανά δεν λογαριάζονται,
όχι, μην την κοιτάς με λύπη την πορεία σου.

Κι αν είν' να κλάψεις μη σταθείς
στη νιότη, στην ακμή, στις περιπέτειες.

Τα όνειρα να κλάψεις που δεν έρχονται
Τα όνειρα, τους πόθους που σ' αρνήθηκαν.

Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα Γρηγόρη,

Από τα καλύτερα το ποίημά σου σήμερα, τα λέει όλα... Οσο για την Άνοιξη που λές, πώς να το καταλάβω ότι ήρθε μέσα στο διαμέρισμα; Εσύ έχεις τον κήπο να σου θυμίζει τις εποχές και τώρα θα είναι στις δόξες του με χρώματα κι' αρώματα, που νάσαι καλά να τον χαιρέσαι, νάμαστε κι' εμείς καλά ν' απολαμβάνουμε τη σοδειά του. Να σου πω την αλήθεια μου, εγώ δεν έχω παράπονο με τις εποχές, η κάθε μια έχει τα κάλλη της και τις βλέπω σαν δώρο της φύσης.

Καλά, εσύ έπιασες δουλειά στο Δημόσιο χωρίς να έχεις πάει ούτε μια μέρα αγγλικό σχολείο, αλλά μήπως είχε πάει ο πατέρας μου, που όταν με περίσσιο θράσος πήγαμε να ζητήσουμε δουλειά σε μια από τις μεγαλύτερες εφημερίδες της Αυστραλίας την τρίτη μέρα μετά που φτάσαμε στο Αντελάιντ; Ο πατέρας μου δεν ήξερε γρυ Αγγλικά και έκανα εγώ τον διερμηνέα με αυτά που έμαθα στο Γυμνάσιο στην Αλεξάνδρεια. Ο αυστραλός προσωπάρχης μάς είπε ν' αρχίσουμε δουλειά το ίδιο βράδι και βουτήξαμε στα βαθιά νερά με την ελπίδα πως δεν θα πνιγούμε. Αργότερα έμαθα ότι προειδοποι-

ησε τον αρχιεργάτη πως προσέλαβε δύο Έλληνες, ο ένας σπουδαίος τεχνίτης, αλλά δεν γνωρίζει Αγγλικά και γι' αυτό έδωσε τη δουλειά... διερμηνέα στο γιο του!

Δέκα χρόνια αργότερα είχαμε πάρει προαγωγές και οι δύο μας, αλλά ο πατέρας μου είχε μάθει μόνο τα αναγκαία στοιχειώδη Αγγλικά για να εκπαιδεύει τους μαθητευόμενους. Μια μέρα τον είδα να συνομιλεί αρκετή ώρα με τον αρχιεργάτη και μου λέει «είχα καλή συζήτηση με τον Ντέιβιντ». Βλέπω, όμως, τον αρχιεργάτη να μου κάνει νόημα πως θέλει να μου μιλήσει και όταν τον ρώτησα τί θέλει μου απάνταει «μάθε διακριτικά τί μου είπε ο Σταύρος γιατί δεν κατάλαβα λέξη!» Το συμπέρασμα; Όταν είσαι καλός μάστορας, μιλάει η τέχνη σου...

Όπως καταλαβαίνεις φίλε, εγώ δεν γνώρισα τον μπάρμπα-Γρίβα, ούτε τον Νικολαΐδη, αλλά η πρώτη δημοσιογράφος που γνώρισα όταν «μεταναστεύσα» στο Σίδνεϊ ήταν η Μαρία Πολίτη, που έχει γράψει τη δική της ιστορία στον παροικιακό Τύπο. Με τέλειες γνώσεις γραμματικής, ευσυνειδητη και τελειομανής, η Μαρία, ήταν ο φόβος και τρόμος των τυπογράφων γιατί δεν άφηνε την εφημερίδα να τυπωθεί χωρίς να διορθωθεί και το πιο μικρό λαθάκι. Με την Μαρία συνεργαστήκαμε αρμονικά πολλά χρόνια και με την ευκαιρία να την ευχαριστήσω για τη συνεργασία και να της ευχηθώ -έστω καθυστερημένα- χρόνια πολλά και καλά.

Αναφέρεις πως η Αστυνομία παρακολουθούσε τα μέλη του «Ατλα» επειδή ήταν αριστεροί και έχω πολλά να πω γι' αυτό το θέμα, μερικά σοβαρά και πολλά ευτράπελα που μου είχε αποκαλύψει ο αξεχαστος Τάκης Καλδής, επειδή οι Έλληνες αριστεροί γνώριζαν ποιοί ντετέκτιβ τους παρακολουθούσαν. Σήμερα, βέβαια, οι ντετέκτιβ είναι απασχολημένοι με έναν πολύ μεγαλύτερο κίνδυνο, γιατί οι συμπατριώτες μας αριστεροί ήταν νομοταγείς πολίτες, αφοσιωμένοι στο συνδικαλιστικό κίνημα και θύματα του ψυχρού πολέμου.

Αναφέρεις τη σύγχρονη τεχνολογία που έχει αλλάξει τη ζωή μας και σε διαβεβαιώ πως χωρίς τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, αμφιβάλλω αν θα μπορούσε να επιβιώσει μια ελληνική εφημερίδα σήμερα με τη τεχνολογία του χθες, γιατί το κόστος θα ήταν απαγορευτικό σε μισθούς και εξοπλισμό. Σήμερα, δύο άνθρωποι κάνουν δουλειά για πέντε με τη βοήθεια των υπολογιστών και ορισμένα επαγγέλματα στην τυπογραφία έχουν εξαφανιστεί, όπως οι λινοτύπες, οι σελιδοποιό κλπ.

Εγώ είμαι ευτυχής που έζησα την εξέλιξη στην τεχνολογία, αλλά και στην παροικία, που είναι αγνώριστη σε σύγκριση με τις δεκαετίες του '50 και '60. Σήμερα έχουμε μεγάλα έργα που μάς κάνουν να ξεχωρίζουμε από άλλες εθνότητες, αλλά είναι έργα λίγων μεγάλων φορέων που μονοπωλούν τις παροικιακές δραστηριότητες, ενώ στις δεκαετίες εκείνες υπήρχε οργασμός δραστηριοτήτων σε όλα τα επίπεδα, ακόμη και στο πιο μικρό εθνοτοπικό σωματείο μας.

Αλλά, καλέ μου φίλε, η ζωή αλλάζει, όπως αλλάζουν και οι εποχές, γι' αυτό είναι όμορφη και ενδιαφέρουσα σε όποια ηλικία...